Dosarul nr. 2i-319-1/22

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

17 decembrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul central)
în componenţa
Preşedinte de şedinţă, Judecător Mariana Fondos-Frațman
Grefier: Vladislav Blaga

examinând cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. ,,Costarita" în procedura falimentului simplificat în persoana Nataliei Usataia,

a c o n s t a t a t :

La data de 12 martie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Usataia Natalia privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Costarita".

În conținutul cererii a menționat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) nr. 2i-319/22 din 20.10.2022 a fost admisă cererea introductivă înaintată de creditorul S.R.L. „Eugedis" privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de debitorul S.R.L. „Costarita", fiind constatată insolvabilitatea debitorului nominalizat și s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea S.R.L. „Costarita" c/f 1008600030831, iar în calitate de lichidator al S.R.L. „Costarita" a fost desemnat administratorul autorizat Donțu Alexei, deținătorul autorizației nr. 47 din 14.01.2015.

Invocă că, în cadrul ședinței de validare a creanțelor, au fost validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 209 723,21 lei (inclusiv 102 537,56 lei - creanță chirografară de rangul III și 107 185,65 lei - creanță chirografară de rangul VI).

Susține că debitorul S.R.L. „Costarita" nu are debitori, precum și nu dispune de careva bunuri în masa debitoare, astfel consideră că unica modalitate de stingere a creanțelor Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, prin prisma art. 247, art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legii insolvabilității nr.149 din 29.06.2012.

La caz, potrivit datelor din Sistemului Informațional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat funcția de director (administrator) și contabil al S.R.L. „Costarita" în perioada de până la intentarea procesului de insolvabilitate a fost exercitată de dna Usataia Natalia *****, IDNP: *****, care este pasibilă a fi atrasă la răspundere subsidiară în conformitate cu normele precitate supra.

Unul din temeiurile care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acțiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) a Legii insolvabilității, determinate prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire.

În acest sens reține că, conform actului de control nr. 5-720300, prelungit pe formularul nr.3-616005 din 14.12.2022, în urma controlului fiscal efectuat la debitor s-au constat mai multe încălcări a legislației, inclusiv:

- lipsa contabilității pentru perioada 01.01.2018-31.10.2022;
- diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător pentru A/2018 cu 99320 lei;
- nerespectarea modului de întocmire și prezentare a Declarației cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioadele fiscale A/2018 și A/2020, fapt care a generat apariția obligațiilor fiscale suplimentare la buget pentru perioada fiscală A/2018.

Astfel, prin acțiunile ilegale ale membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Costarita", precum eschivarea de la calculul și plata obligațiilor fiscale a fost cauzat un prejudiciu Bugetului Public Național în sumă de 209 723,21 lei.

Consideră că, prin nerespectarea normelor imperative ale Legii contabilității se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Costarita", în persoana administratorului și contabilului debitorului Usataia Natalia *****, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Relatează că, răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului supus procedurii de insolvabilitate reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care presupune întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: existența prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite, existența legăturii de cauzalitate între fapta ilicită, prejudiciu și vinovăția persoanei a cărei răspundere se cere.

Constată că, sunt întrunite cumulativ condițiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Costarita", întrucât au fost comise fapte ilicite, există prejudiciu, există legătura de cauzalitate între faptele ilicite și prejudiciu.

Totodată, subliniază că Usataia Natalia *****, în calitatea de conducător și fondator al entității juridice, prin omisiune continuă a încălcat obligațiile prevăzute de mai multe acte normative cu privire la ținerea contabilității, fapt prin care a comis acțiuni prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității. Această omisiune a dus la încălcarea legislației fiscale, contabile, și a dat naștere unor obligații pecuniare, omisiune care a durat până în momentul în care totalitatea încălcărilor au fost constatate de Serviciul Fiscal de Stat prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației.

Mai mult ca atât, afirmă că în decizia asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către S.R.L. „Costarita", sunt stabilite încălcările care constituie fapta (inacțiunea) prejudiciabilă.

De asemenea, invocă că conform datelor din Sistemul Informațional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat (contului curent detaliat al debitorului), S.R.L. „Costarita" nu a efectuat careva achitări în vederea stingerii obligației fiscale calculate în baza dărilor de seamă prezentate de debitor la data de 21.01.2015, 24.04.2015 și 25.02.2016 la clasificația bugetară taxa pentru unitățile comerciale și/sau prestări servicii .

Susține că, debitorul nominalizat s-a aflat în incapacitate de plată începând cu 20.02.2015, respectiv, acesta era obligat în conformitate cu prevederile art. 14 alin.(3) din Legea insolvabilității să depună în instanța de insolvabilitate cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de sine, nu mai târziu de data de 22.03.2015.

Totuși, debitorul S.R.L. „Costarita" nu și-a îndeplinit obligația, or potrivit materialelor cauzei, procedura de insolvabilitate în privința S.R.L. „Costarita" s-a intentat la cererea introductivă a S.R.L. „Eugedis", prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) nr. 2i-

319/22 din 20.10.2022, fapt care constituie temei pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149/2012.

Consideră că, Usataia Natalia *****, în calitate de administrator al S.R.L. „Costarita" neîntemeiat a omis termenul prevăzut de lege pentru depunerea cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate.

Astfel, această faptă ilicită, se încadrează în dispoziția art. 248 alin. (1) lit. h), caracterizată prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 din Legea insolvabilității.

Mai mult, debitorul S.R.L. „Costarita", aflându-se în incapacitate de plată din 20.02.2015 a continuat activitatea până în anul 2019, prezentând autorității fiscale declarațiile cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioadele fiscale A/2018 și A/2019, fapt constatat prin actul de control nr.5-720300 din 14.12.2022, ceea ce constituie un alt temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducerea prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. f).

Pretinde că, Usataia Natalia ***** nu putea să nu prevadă caracterul prejudiciabil al inacțiunilor sale și să nu întreprindă măsuri prevăzută de legislație în vederea încetării acestora, respectiv a admis în mod conștient apariția restanțelor față de creditorii săi.

Evidențiază că, restanțele întreprinderii insolvabile, față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când administratorul statutar Usataia Natalia *****, avea dreptul de a gestiona întreprinderea insolvabilă, iar acțiunile date au cauzat apariția stării de insolvabilitate a întreprinderii.

Prin urmare, organele de conducere ale S.R.L. „Costarita" se fac responsabile de managementul defectuos practicat la întreprindere, depășirea limitelor economice admisibile, cumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi.

De asemenea, acțiunea ilicită a Nataliei Usataia, în calitate de organ de conducere, constă în gestionarea defectuoasă a companiei S.R.L. „Costarita", manifestată prin neexecutarea obligațiilor companiei față de terți cu bună-credință.

Reieșind din cele expuse, constată că prin acțiunile/inacțiunile membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Costarita", Serviciul Fiscal de Stat a fost prejudiciat cu suma de 209 723,21 lei și în conformitate cu art. 247, art. 248 alin.(l) lit. e), f) și lit. h) din Legea insolvabilității, art.166-167, art.85 alin.(l) lit. i) Cod de procedură civilă, Serviciul Fiscal de Stat solicită: admiterea prezentei cereri; atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Costarita" în persoana directorului (administratorului statutar) și contabilului debitorului nominalizat, Usataia Natalia (IDNP: *****); încasarea de la Usataia Natalia (IDNP: *****) în contul S.R.L. „Costarita" a creanțelor fiscale validate în sumă de 209 723,21 lei (inclusiv 102 537,56 lei - creanță chirografară de rangul III și 107 185,65 lei - creanță chirografară de rangul VI); scutirea de la plata taxei de stat.

Potrivit fișei de repartizare a cererii, prezenta cerere a fost repartizată Judecătorului din cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul central), Mariana Fondos-Frațman (f.d.1).

Prin încheierea Judecătorie Chișinău (sediul central) din 14 martie 2024, s-a admis spre examinare cererea Serviciul Fiscal de Stat împotriva pârâtului Usataia Natalia privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Costarita" (f.d.28).

La data de 20 noiembrie 2024, în cadrul ședinței de judecată a fost depusă spre anexare la materialele cauzei o referință din partea avocatului Bîtca Andrei în interesele pârâtului Usataia

Natalia pe marginea cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Costarita” (f.d.54-56).

În susținerea referinței menționează că, atragerea la răspundere subsidiară a administratorului statutar al S.R.L. „Costarita” - Usataia Natalia, urmează să fie fundamentată pe probe incontestabile și certe, iar luând în considerare că aceasta reprezintă o formă a răspunderii delictuale, la constatarea răspunderii subsidiare, trebuie întrunite condițiile prevăzute de Capitolul XXXIV din Codul civil, și anume: fapta ilicită, vinovăția, prejudiciul cauzat, legătura de cauzalitate între fapta comisă și prejudiciul.

Astfel, consideră că n-au prezentate probe concludente și pertinente care ar demonstra raportul contributiv al administratorului statutar al S.R.L. „Costarita” - Usataia Natalia la starea de insolvabilitate a debitorului, iar argumentele invocate în cererea de atragere la răspundere subsidiară poartă un caracter declarativ, nefiind constatată vinovăția acesteia.

Opinează că, vinovăția trebuie determinată în raport cu motivele care au cauzat insolvența și nu prin stabilirea consecinței formale a faptului că activitatea întreprinderii a continuat în pofida incapacității sale de plată.

Având în vedere argumentele invocate, solicită respingerea cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorului statutar al S.R.L. „Costarita” - Usataia Natalia, ca fiind neîntemeiată și nefondată.

Reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat, Garbuz Valeriu, în baza procurii anexate la materialele cauzei, în cadrul ședinței de judecată a susținut motivele de fapt și de drept invocate în cererea privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului și a solicitat admiterea acesteia

Avocatul Bîtcă Andrei în interesele pârâtului Usataia Natalia, în baza mandatului anexat la materialele cauzei, în cadrul ședinței de judecată a susținut motivele de fapt și de drept invocate în referință și a solicitat respingerea cereri privind tragerea la răspundere subsidiară, ca fiind neîntemeiată.

Audiind participanții la proces, examinând temeinicia cererii înaintate în raport cu materialele dosarului şi normele legale în vigoare, instanţa de judecată conchide că cererea Serviciului Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere S.R.L. „Costarita”, urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 5 alin. (5) lit. f) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competenţe ale instanţei de insolvabilitate în cadrul prezentei legi sânt tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolvabilitatea debitorului, precum şi sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvârşite de aceştia.

Potrivit art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;

e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire;

f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

i) comiterea cu intenție a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

(5) Termenul de prescripție pentru acțiunea prevăzută la alin. (1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

(6) În toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin. (1), instanța de insolvabilitate se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.

În conformitate cu art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii. (2) Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Prin urmare, din analiza prevederilor art. 15 şi 248 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, reiese că, în dependenţă de motivele apariţiei stării de insolvabilitate a debitorului, administratorul, membrii organului executiv și contabilul vor purta răspundere subsidiară solidară faţă de creditori sau la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de către aceștia.

Din conținutul informației anexate la cerere reiese că, în perioada 23.06.2008 - până la data intentării procesului de insolvabilitate, în calitate de administrator figura Usataia Natalia *****, IDNP: *****, inclusiv exercita funcția de contabil al S.R.L. „Costarita” (f.d.14-15).

Astfel, deținerea de către Usataia Natalia a calității de administrator al debitorului și contabil, în ultimele 24 de luni anterioare intentării procesului, se asimilează persoanei pasibile atragerii la răspundere subsidiară.

Instanța de insolvabilitate notează că, răspunderea membrilor organelor de conducere ale debitorului reprezintă o formă specială a răspunderii delictuale civile, care poate fi angajată față de anumite persoane în rezultatul încălcării unor obligații legale cu caracter patrimonial, prin obligarea acestora la suportarea datoriilor persoanei insolvabile.

Din conținutul art. 248 alin. (1) şi (5) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 reiese că, pentru ca o persoană să fie atrasă la răspundere subsidiară, urmează a fi stabilită comiterea acțiunilor, prevăzute la acest articol, dar și probat faptul că comiterea acestor acțiuni au dus la insolvabilitatea debitorul. Astfel, membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activității de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea debitoare şi satisfacerea unui interes personal sau al unui terţ, calificarea acestei forme de răspundere având un caracter delictual în toate situaţiile.

Corespunzător urmează să fie stabilită legătura de cauzalitate între acţiunile membrilor organelor de conducere, ori a altor persoane şi starea de insolvabilitate a debitorului, în sensul că insolvabilitatea se datorează anume acţiunilor acestora şi nu altor circumstanţe, precum şi vinovăţia membrului organelor de conducere în cauzarea sau agravarea stării de insolvabilitate. Raportul de cauzalitate este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii.

Astfel, persoanele culpabile pot fi obligate la repararea doar numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite şi nu altul, adică, prejudiciul efectiv demonstrat, condiţie stipulată şi în prevederile art. 1998 alin. (1) – (2) din Codul civil, care prevede că, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Instanța de insolvabilitate concluzionează că, pentru atragerea la răspunderea subsidiară a organelor de conducere ale debitorului urmează a fi întrunite toate condiţiile cum ar fi: fapta prejudiciabilă, prejudiciul - sub forma unei părţi a pasivului patrimonial al debitorului insolvabil, legătura de cauzalitate dintre faptă şi pasiv, vinovăţia - sub forma intenţiei sau culpei şi toate acestea în cumul au creat starea de insolvenţă a debitorului.

Actele cauzei, atestă faptul că în speță se solicită de a fi atrasă la răspundere subsidiară Usataia Natalia în temeiul art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 și încasarea creanțelor fiscale în sumă de 209 723,21 lei.

Astfel, prin prisma art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pentru ca aceasta să fie atrasă la răspundere subsidiară este necesar să se dovedească că i-a cauzat debitorului insolvabil, una din acțiunile prevăzute de alin. (1) al acestui articol.

În materia faptelor ilicite ca temei de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, în cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat s-a invocat întrunirea circumstanțelor prevăzute la art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, adică:

- ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire;
- dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;
- nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14..

Cu referire la temeiul invocat de Serviciul Fiscal de Stat, în baza art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, care prevede că pentru ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, persoana culpabilă poate fi atrasă la răspundere subsidiară, instanța evidențiază următoarele circumstanțe.

Norma invocată stabilește posibilitatea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale societății debitoare în cazul existenței circumstanțelor privind ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Cu referire la argumentele invocate în cerere în susținerea temeiului de atragere la răspundere subsidiară prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvabilitate menționează că, temeiul respectiv de atragere la răspundere subsidiară stabilește posibilitatea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale societății debitoare, precum și a oricărei alte persoane, care i-au cauzat insolvabilitatea, prin una din următoarele acțiuni alternative:

1. ținerea unei contabilități fictive;
2. ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii;
3. contribuirea la dispariția documentelor contabile;
4. contribuirea la dispariția documentelor de constituire

Instanța notează că, pentru a putea reține temeiul prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pentru a angaja răspunderea subsidiară a Nataliei Usataia, urmează să se constate fapta săvârșită de către acesta, materializată prin una din acțiunile menționate la pct. 1–4.

Prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, pot fi înțelese faptele (acțiuni sau inacțiuni) care încalcă reglementările contabile în vigoare – reglementări care conțin dispoziții exprese în privința cerințelor unice şi a mecanismului de reglementare contabilităţii şi raportării financiare în Republica Moldova.

Instanța reiterează că, în susținerea temeiului respectiv de atragere la răspundere subsidiară deponentul cererii a menționat că, conform actului de control nr. 5-720300, prelungit pe formularul nr.3-616005 din 14.12.2022, în urma controlului fiscal efectuat la debitor s-au constat mai multe încălcări a legislației, inclusiv:

- lipsa contabilității pentru perioada 01.01.2018-31.10.2022;
- diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător pentru A/2018 cu 99320 lei;
- nerespectarea modului de întocmire și prezentare a Declarației cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioadele fiscale A/2018 și A/2020, fapt care a generat apariția obligațiilor fiscale suplimentare la buget pentru perioada fiscală A/2018.

Totodată, potrivit decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 772/6 din 03.01.2023, S.R.L. „Costarita”, a admis următoarele încălcări, prin:

- diminuarea venitului impozabil din activitatea de întreprinzător pentru perioada fiscală A/2018 cu 662 135 lei;
- neprezentarea Declarației cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător (forma VEN12) pentru perioadele fiscală A/2020.

Drept consecință, aceste încălcări au generat: diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător cu 99320 lei. pentru perioada fiscală A/2018; încălcarea modului de întocmire a Declarației cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător (Forma VEN12) pentru perioadele fiscale A/2018, care a generat apariția obligațiilor fiscale suplimentare la buget; neachitarea în termenele stabilite a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioadele fiscale A/2018; încălcarea modului de prezentare a Declarației cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător (Forma VEN12) pentru perioada fiscală A/2020, care nu a generat apariția obligațiilor fiscale suplimentare la buget, ceea ce

demonstrează faptul că debitorul nu ține evidența contabilă conform legislației și nu prezintă dări de seamă, rapoarte organelor competente.

Totodată, aceste încălcări au mai generat aplicarea amenzilor ce urmează a fi încasate în bugetul de stat.

Ținând cont de cele sus-menționate, instanța de insolvabilitate evidențiază că potrivit art. 72 alin. (4) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, administratorul asigură ținerea contabilității societății, precum și a registrelor societății prevăzute de lege și de actul de constituire, și informează asociații cu privire la starea de lucruri și la gestiunea societății.

Conform art. 18 alin. (1) și (2) lit. a) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, entitatea are obligația de a ține contabilitatea și de a întocmi situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate și de alte acte normative. Răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducătorului, administratorului persoanelor juridice care desfășoară activitate de întreprinzător, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

Prin urmare, instanța conchide că încălcările stabilite în actul de control și decizia emisă în baza acestuia s-au produs din cauza administratorului Usataia Natalia, după intrarea debitorului în incapacitate de plată, or anume acesta este responsabil pentru ținerea contabilității.

Mai mult decât atât, reclamantul a prezentat probe pertinente prin care a probat existența acestui temei de atragere la răspundere subsidiară în privința pârâtului Usataia Natalia, iar toate afirmațiile cuprinse în cererea de chemare în judecată în acest sens sunt întemeiate.

Cu referire la temeiul invocat de Serviciul Fiscal de Stat, prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. f) al Legii insolvabilității dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, instanța menționează următoarele circumstanțe.

Din conținutul cererii se constată că debitorul S.R.L. „Costarita", aflându-se în incapacitate de plată din 20.02.2015 a continuat activitatea până în anul 2019, prezentând autorității fiscale declarațiile cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioadele fiscale A/2018 și A/2019.

Continuarea activității debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată se confirmă prin actul de control nr.5-720300 din 14.12.2022.

Mai mult decât atât, restanțele întreprinderii insolvabile, față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când administratorul statutar Usataia Natalia ***** gestiona întreprinderea insolvabilă.

Ținând cont de cele sus-menționate, este evident faptul că anume pârâtul Usataia Natalia a dispus continuarea activității debitorului după intrarea acestuia în incapacitate de plată și se face responsabilă de managementul defectuos practicat la întreprindere, depășirea limitelor economice admisibile, cumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi.

Or, potrivit art. 72 alin. (1) și (5) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, administratorul este obligat să gestioneze societatea astfel încât scopurile, pentru care aceasta a fost constituită, să fie realizate cât mai eficient. În exercitarea atribuțiilor sale, administratorul va da dovadă de diligență și loialitate.

Instanța de insolvabilitate conchide că Serviciul Fiscal de Stat a argumentat și a menționat în ce anume consta activitatea debitorului care îl ducea în mod vădit la incapacitate de plată și prin ce acte s-a dispus continuarea activității de către Usataia Natalia.

Instanța consideră că temeiul analizat poate fi reținut întru antrenarea răspunderii subsidiare în sensul solicitat de creditorul societății debitoare în privința Nataliei Usataia.

Aşadar, din cele relatate *supra* se demonstrează că sunt întrunite condiţiile legale pentru a atrage la răspundere subsidiară fostul administrator statutar al întreprinderii debitoare – Usataia Natalia în conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilităţii.

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilităţii, instanţa reţine următoarele.

Conform art. 14 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă şi în cazul în care:

a) executarea integrală a creanţelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadenţă a creanţelor celorlalţi creditori;

b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanţele creditorilor.

Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3). Aceste persoane sânt trase la răspundere contravenţională în conformitate cu legea.

Potrivit art. 10 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existenţa unui temei general sau special. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanţele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activităţii lui dacă acest fapt este posibil.

Instanța accentuează că, potrivit art. 14 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat de la apariția unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 10 din Lege, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile din data survenirii acestora.

Respectiv, în vederea determinării începerii curgerii termenului de depunere a cererii introductive, este necesar pentru început de a fi stabilit momentul survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate în raport cu societatea debitoare.

Conform art. 2 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, incapacitate de plată este definită ca fiind – situaţie financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a-şi executa obligaţiile pecuniare scadente, inclusiv obligaţiile fiscale. Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăţi.

Reieșind din natura temeiului juridic de atragere la răspundere subsidiară a pârâtului instanța evidențiază că, în speță obiectul probațiunii reprezintă totalitatea faptelor material-juridice și procesuale ce necesită a fi constatate pentru soluţionarea justă a litigiului. Prin urmare, incapacitatea de plată invocată urmează să fie demonstrată prin probe determinate în sensul art. 117 din Codul de procedură civilă, inclusiv prin: extras din contul bancar curent al debitorului, alte înscrisuri din care rezultă încetarea efectuării de plăți de către debitor, etc.

Totodată, obiectul probațiunii va cuprinde și probe din care să rezulte fără echivoc care este momentul survenirii incapacității de plată a debitorului. Or, reieșind din sensul art. 14 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, obligația debitorului să depună cerere

introductivă devine scadentă imediat momentului survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate și continuă să poartă același caracter pe parcursul a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2).

O altă componență a probațiunii în litigiul privind atragerea la răspundere subsidiară o va constitui identificarea volumului creanțelor apărute de la momentul neexecutării obligației de depunere a cererii introductive până la intentarea procesului de insolvabilitate prin hotărâre a instanței de judecată. Or, culpa pârâților nu poate excede aceste limite, reieșind din condiția inserată la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Sarcina probațiunii în sensul descris incubă anume deponentului cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, în temeiul aceluiași art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Importanța probațiunii este una semnificativă, deoarece răspunderea subsidiară, ca specie a răspunderii delictuale civile, nu poate opera din oficiu și nici nu poate fi prezumată în baza unor declarații expuse de către creditorul societății debitoare.

Astfel, instanța constată din conținutul cererii cu privire la atragerea la răspundere subsidiară că, debitorul s-a aflat în incapacitate de plată începând cu 20.02.2015, or prin hotărârea nr. 2c-540/2015 din 25 ianuarie 2015 emisă de Judecătoria Botanica mun. Chișinău s-a dispus încasarea de la S.R.L. „Costarita” în beneficiul Î.C.S. „Eugedis” S.R.L. suma de 4507,84 lei cu titlul de datorie, suma de 3 868,45 lei cu titlul de penalitate și suma de 307,00 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 8 683,29 lei.

Astfel, debitorul a fost pus în întârziere de plată, în ceea ce privește executarea obligațiilor ce rezultă din titlul executoriu nr. 2c-540/2015.

Respectiv, Usataia Natalia era obligată în conformitate cu prevederile art. 14 alin.(3) din Legea insolvabilității să depună în instanța de insolvabilitate cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de sine, nu mai târziu de data de 22.03.2015.

Pe când din materialul probator se deduce clar că cu cerere introductivă a intervenit în instanța de judecată creditorul Î.C.S. „Eugedis” S.R.L. și nu debitorul S.R.L. „Costarita”.

Prin urmare, Usataia Natalia fiind administrator al S.R.L. „Costarita” neglijând obligațiile impuse de legiuitor pentru un conducător, nu a înaintat cerere introductivă, fapt prejudiciabil atât pentru debitor, cât și pentru creditori, deși pe parcursul timpului era previzibilă, intrarea în insolvabilitate a debitorului și prejudicierea creditorilor.

Aceste acțiuni a Nataliei Usataia nu pot fi calificate în alt mod decât ca gestionare intenționat incompetentă a afacerilor, care a prejudiciat în mod considerabil atât întreprinderea, cât și interesele creditorilor societății.

Or, nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege, a generat acumularea obligațiilor, care puteau fi evitate prin înaintarea unei asemenea cereri, fapt ce încă o dată denotă o gestionare defectuoasă a afacerii, cauzând prejudiciu creditorilor, or, cadrul legal prevede expres termenul de 30 de zile pentru înaintarea cererii introductive în instanța de insolvabilitate.

Deci, probele cauzei atestă că, organul de conducere ale debitorului a încălcat termenul de depunere a cererii introductive, inacțiune care a dus la majorarea pasivului debitorului insolvabil și în consecință, constituie temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil.

În legătură cu cele menționate, este clară că direcția de administrare a afacerilor aleasă de administratorul S.R.L. „Costarita” nu a fost cea corectă sau rațională fiind desfășurată o activitate neproductivă și prejudiciabilă.

În contextul celor invocate, se concluzionează că datorită încălcării de către administratorul statutar a debitorului a obligațiilor care îi revenea de a monitoriza starea economic-o-financiară a

întreprinderii și de a întreprinde măsuri în vederea activității eficiente, s-a ajuns la situația de insolvabilitate a debitorului, situație când masa debitoare este insuficientă pentru a acoperi creanțele creditorilor.

La caz, este important de a menționa că se constată răspunderea subsidiară nu pentru că pasivul nu poate fi acoperit, ci pentru că prin acțiunile culpabile și intenționate, a Nataliei Usataia s-a cauzat starea de insolvabilitate prin săvârșirea unor fapte expres și limitativ enumerate la art. 248 alin. (1) și a căror consecințe s-au materializat prin crearea, menținerea și aprofundarea stării de insolvabilitate. Astfel, se constată că la caz sunt întrunite cumulativ condițiile pentru atragerea la răspunderea juridico-civilă.

Acțiunea culpabilă nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 rezultă din materialele cauzei.

Legătura de cauzalitate dintre acțiunea culpabilă și prejudiciul cauzat, se demonstrează prin faptul că în urma neexecutării obligaţiilor fiscale s-a format o datorie, iar Usataia Natalia nu a depus o cerere introductivă, dar s-a decis de a continua activitatea.

În principal, obligația depunerii cererii introductive de intentare a procesului de insolvabilitate revine anume administratorului persoanei juridice, acesta fiind responsabil în primul rând pentru nedepunerea cererii.

În consecință, instanța constată întrunirea temeiului de atragere la răspundere subsidiară a pârâtului Usataia Natalia prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

La fel, instanța de insolvabilitate consideră importat de evidența că deși avocatul Bîtca Andrei în interesele pârâtului Usataia Natalia a depus o referință pe marginea cererii de chemare în judecată, totuși aceasta nu combate ori pune la îndoială concluziile referitoare la existenţa temeiurilor de atragere la răspundere subsidiară a Nataliei Usataia, circumstanţe importante pentru soluţionarea justă a cazului, inclusiv n-au fost prezentate probele pertinente care confirmă solicitările din referință.

Pe de altă parte, instanța poate dispune ca doar o parte din datoriile debitorului insolvabil pot fi suportate de membrii organelor de conducere a debitorului, aceștia răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru o parte din obligaţii, însă reclamantul a solicitat încasarea sumei tuturor creanțelor fiscale validate în privința debitorului.

În acest context, instanța admite parțial cererea Serviciului Fiscal de Stat, atrage membrul organului de conducere a debitorului S.R.L. „Costarita” în persoana administratorului statutar și contabilului Usataia Natalia la răspundere subsidiară în baza art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvabilității și încasează de la acesta în folosul debitorului insolvabil S.R.L. „Costarita” suma de 102 537,56 lei, în rest pretențiile se resping, ca neîntemeiate.

În partea ce ține de încasarea taxei de stat sunt relevante următoarele prevederi legale:

Conform art. 82 alin. (1) Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art. 83 alin. (1) Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În conformitate cu art. 86 alin. (2) al aceluiași cod, persoanele juridice declarate în stare de insolvabilitate, la introducerea în instanţa de judecată a acţiunilor de urmărire a creanţelor debitoare, de anulare a actelor juridice fictive sau frauduloase, a garanţiilor acordate, a tranzacţiilor încheiate şi a actelor de transfer de proprietate, precum şi la atacarea hotărârilor

judecătoreşti adoptate pe marginea acestor litigii, plătesc taxa de stat după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanţa de judecată a hotărârii.

Prin urmare, instanța consideră necesar de a încasa din contul pârâtului Usataia Natalia în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 3 076,12 lei cu specificarea că plata taxei de stat va avea loc nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanţa de judecată a hotărârii.

În conformitate cu art. 248 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 şi art. 238-241 Codul de procedură civilă, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e :

Se admite parțial cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Costarita" în procedura falimentului simplificat în persoana Nataliei Usataia.

Se încasează din contul Nataliei Usataia în beneficiul S.R.L. „Costarita" suma de 102 537,56 lei.

Se încasează din contul Nataliei Usataia în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 076,12 lei.

În rest pretențiile înaintate de Serviciul Fiscal de Stat, se resping ca neîntemeiate.

Hotărîrea este definitivă şi executorie din momentul pronunţării însă poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile de la pronunțare, prin intermediul instanței emitente.

Preşedinte de şedinţă,
judecător **Mariana Fondos-Fraţman**